

X?yal? K?lbal?yeva: "B?zi dostlar?m h?tta k?nd? getm?yim dey?, m?n? i? d? tapm??d?"

Son ill?r? ümum?hsilim?kt?bl?rinin ixtisasl? mü?llim kadrlar?na olan t?l?bat?n?n öd?nilm?sir. T?hsil Nazirliyi t?r?find?n keçiril?n mü?llim?rin i?? q?bulu üzr? müsabiq? vasit?sir il? daha ??ffaf ??kild? h?yata keçirilir. H?r il ?abran rayonunun ?n ucqar k?ndim?kt?bl?rin? d?müsabiq?d?n keç?n g?nc v? ixtisasl? mü?llim?r gönd?rilir. Bu mü?llim?rd?n biri d? ?abran rayon Leyti k?nd ibtidai m?kt?binin mü?llimi X?yal? K?lbal?yevad?r. G?nc mü?llimi ucqar k?nd? g?tir?n s?b?bl?ri, onun duy?u v? dü?ünc?l?rini öyr?nm?k üçün h?msöhb?t olduq.

- 1994-cü ild? Sumqayıt ??h?rind? anadan olmu?am. ?sl?n C?brayl?dan olsam da, t??ssüfl?r olsun ki, oran? h?d?ç görm?mi??m? (2000-ci ild? Sumqayıt ??h?r 6 nömr?li tam orta m?kt?bd? birinci sinf? getmi??m? (2004-cü ild?n t?l?hsilimi Suraxan? rayon 290 nömr?li m?kt?bd? davam etdirmişim. Mü?yy?n s?b?bl?rl? ?laq?dar orta m?kt?bd? t?hst?hsilimi davam ed?n bilim?dim. 2009-cü ild? ?n yüks?k balla Bak? Dövl?t Sosial ?qtisadi Kollecinin "Bank i?" fakült?sind? daxil oldum. Düzünü des?m? kollecd? oxuma??m? vaxt itkisind?n ba?qa bir ?ey hesab etmir?m. Ka? ki, ?vv?ld?n bir yolunu tap?bm?kt?bd? t?hsilimi davam etdir?dim. Amma h?r d?f? m?kt?bd?yi?m?yim m?n? ç?tin g?lirdi. Kolleci bitirdikd?n sonra i?? düz?ldim, ancaq mü?llim olmaq arzusu?m?ni t?rk etmirdi. Bir gün universitet? s?n?d verm?k q?rar?na g?ldim. C?mi 5 ay haz?rla?a bildim. 2013-cü ild? Azərbaycan Mü?llim?r ?nstitutunun Quba filial?n?n "ibtidai sinif mü?llimliyi" fakült?sind? q?bul oldum. Baxmayaraq ki, Azərbaycan dili v? ?d?biyyat mü?llimi olma?? arzulay?rd?m, ancaq 2 balla h?min ixtisasdan k?sildim... 2017-ci ild? t?hsilimi ba?a vurdu m? mü?llim?rin i?? q?bulu üzr? müsabiq?d? i?tirak ed?r?k ?abran rayon Leyti k?nd ibtidai m?kt?bind? pedaqoji f?aliyy?t? ba?lad?m.

- ?st?rdik i?? q?bul imtahan? il? ba?l? fikirl?rinizi biziml? bölü??sınız. ?st?diyiniz n?tic?ni ?ld? ed? bildinizmi?

- Fikr? Fikrim? ? imtahan? ?ffaf i??kild? h?yata keçirildi. F?rs?td?n istifad? edib buna gör? hörm?tli Mikayıl Cabbarov v? bu i?d? z?hm?ti olan h?rk?s? minn?tدار???m? bildirir?m. N?tic?m? g?linc?, raz? deyil?m, daha çox ball toplamal? idim. Düzü, haz?rla?mam??d?m. Güman edirdim ki, az? 50 bal toplayacam, bu da k?nd yerind? i?l?m?yim üçün yet?rli idi. Ç?nk? ?vv?ld?n m?qs?dim H1, H2 olan k?nd yerini seçm?k idi. ?mtahanda vaxt sanki su kimi ax?b getdi v? ekranda 47.1983 bal görünc?, t??ssüf hissi keçirdim.

- Qeyd etdiniz ki, ?vv?ld?n k?nd yerini seçm?yi q?rara alm?s?z. Niy? m?hz k?nd?

- F?rlilik axtar???nda olan biriy?m. Standart bir h?yat m?n? gör? deyil. H?yat?mda yenilik etm?yi sevir?m v? k?nd yerind? i?l?m?k m?nim üçün bir yenilik, f?rlilik olacaqd?. Bundan ba?qa, h?l? g?nc?m, enerjiliy?m v? bu enerji il? ucqar k?ndl?rd? ya?ayan u?aqlara daha çox fayda ver? bil?c?yimi dü?ündüm. ??h?r yerl?rind?, rayon m?rk?zl?rind? u?aqlar m?kt?b?, dem?k olar ki, haz?r v?ziyy?td? g?lirdi. Bir çoxlar? d?rsd?n sonra haz?rla? gedir v? yaxud evd? valideyn övlad?na daha çox zaman ay?r?r, d?rs l?rind? köm?klik edir. Bu u?aqlar?n dünyagörü?ü geni?, dü?ünm?, n?n?tic? ç?xarma, ?trafda ba? ver?nl?ri d?rketm? qabiliyy?ti güclü olur. Ancaq k?nd yerl?rind? bel? deyil. K?ndd?ki u?aqlar?n ?ks?riyy?ti bir ç?rçiv?, bir s?rh?d daxilind? olur. Onlar?n dünyagörü?ü bu s?rh?dl? m?hdudla??r. T?bii ki, bu bunu h?rk?nd? v? h?ru?a?a ?amil etmir?m. M?qs?dim, ist?yim bu cür u?aqlar? içind? s?x?b saxlayan ç?rçiv?ni ç?qarmaq, istedadl? u?aqlar? k??f etm?k, onlar?n inkişaf etdirm?k v? u?urlu bir yolun ba?lan??c?na g?tirm?k idi. Buna gö gör? d? seçimim k?nd yeri oldu. Ancaq el? k?nd ki, m?n orda ist?kl?rimi realla?d?rmaq la yana??, h?m d? maddi ehtiyaclar?m? öd?y? bilim.

Arzulad???m m?kt?b bu deyildi

- ????? ba?lad???n z?m?kt?b v? k?ndl? ba?l? ilk t??ssüratlar?n z?maraql?d?r. B?z?n mü?llim?r ??raitl?, m?kt?bl? tan?? olandan sonra imtina edilir?r. Sizd? nec?, bel? dü?ünc?l?r oldu mu?

- Təhsil təbəqəsində qeydiyyatdan keçməmişdən əvvəl məktəb direktorunun nömrəsini tapıb məktəb haqqında məlumatlıdığını etmişdim. Məktəbdə cəmi 8, mənim sinfimdə isə iki ağır olduğunu öyrəndim. Böyük təşəbbüs hissi keçirdim. Mənim arzuladığım məktəb bu deyildi. Orada çox uşaqlar olmalı idi. Mənim uşaqlarla müxtəlif oyunlar, yarışlar keçirəcəyəm, hətta olimpiadaya uşaqlar hazırladılar. Stedadlı uşaqlar kəfərdən, bacardım qədər onları tətanıdacağdım. Sınıfda çox uşaqlar olmasın, qəbət yaradırsınız, bəzi ağır olan bir-birlərindən geri qalmamağa çalışsınlar. Üstəlik, zəifləyən belə, güclülərdən nəsiətidib öyrənilsə. Ancaq ayr-ayr siniflərdə olan iki ağır olan bütün bunları mümkün deyildi. Təki ümidim bu idi ki, ağır oxumağa maraqlı olmasın. Bu ümidlə də gedib qeydiyyatdan keçdim və 13 sentyabrda məktəblə tanış olmaq, kiray, ev tapmaq üçün Leytiyəndin yola düşdüm. Məktəblə bağlı ilk təşəbbüslər məni facebook şəhərdə paylaşmışdım. Bir çoxları mənə maraqlına səbəb olmuşdu bu yazıma. Ondan sonra bu bir fikirlərimi belə mesajlar aldı. Sakinlərdən mənə qənaətlər də olmuşdu. Kəndə məktəbindən başqa nə gözləyirsiniz. Mən isə belə düşünürəm ki, kənd məktəbi deyib keçməliyik, inkişafat can atmalıyıq. Hər tərəfli inkişafat.

- Sərdim o yazdıqlarınız oxuculara da təqdim edək...

- İlk dəfə sentyabrın 13-ü gördüm. Başlayacağam məktəbi. Ağac, gözümün alması üçün təbii məktəb binaları gözləyirdim, amma beləsinə də təşəbbüs etməmişdim. Mənim məktəblə tanış olduğum balaca qızları lənə uzaqda mənim məktəbi göstərirdi. Bir anlıq beynim dayandı. Məktəb baxıb güldürdüm, nəyə güldüyümü özüm də bilmədən (ümumiyyətlə, mənə ağılma sevmirəm və ağılma vətəniyətim də gülmə). Həyatı daxil olub başla qap arxasından içini görməyə çalışdım. Otağın bir çox pis vətəniyətim idi. Köhnə partalar, cərimə vətəniyətim qaçmı pərdələri, ucuq divarlar... Qəribə hisslər bürümüşdü içimi. Bir anlıq burada təhsil alan uşaqlarla həmişə rayon mərkəzlərində təhsil alan uşaqlar müqayisə etdim, özümün əslində olmadan. Çox fərqlər vardı və bu fərqlər insanın ürəyini ağrıdır, bir kədərləndirirdi. Sentyabrın 15-i bir çox müəllimlətim, səliqəli sinif otaqlarına keçib, uşaqlarla tanış olub, yay tətilini necə keçirdiklərini müzakirə edirdim, mən həmişə vaxt sinfimdə təlimliklərimi görürdüm. Otağın torunu aldım, partaların yerini dəyişib tozunu sildim, otağı süpürdüm. Özüm təşəbbüs ver-ver otağı oturulacaq bir vətəniyətim salıb qurtaranda artıq evə getmək vaxtı idi. Forslana-forslana geyindiyim ağ köynək qara, qara tək ağ rəngdə evə döndüm...

İndi o otağın divarları uşaqlıqda çəkib saxladım. Kəllələri bəzənib, içəriyə gün işığı vuran divarlar yaradıldı. Kiray qaldım evdə. Götürdüyüm sinif gəlsin. Başlanıb, ləvhənin başında qardaşımın rəna gedir. Kəndə bəyaz mənzərəni xalamın göndərirdi. Süfrəni, bacımın toxuduğu gülləri və məktəb vaxtımın hədiyyə verilən gülgüqabı. Otağın başla bir başla qatı. Artıq şəxsi mənim bu məktəbdə kəsin, sev-sev işləyirəm. Bütün bunlara görə mən ruhdan düşməyə qoymayan dostlar məni təşəbbüsə köklədi.

Köhnə divarlar arxasındakı xəbərlər uşaqların canlandı gözümün önündə

- Sizi ruhdan düşməyə qoymayan dostlarınız təşəbbüs etmişsiniz. Bəs sizi ruhdan salmağa çalışsın insanlar oldumu?

- İbət ki, oldu. Belə insanlar həmişə yerdə var. Bəzi işlədiyim və ya adət mənim evin işlərini görürəm, kinayəli gülümdür. Sən belə yerdə necə yaşayacaqsan, necə işləyəcəksən. Təbii ki, bəzi bunu mənim yaxşıları üçün istəyirdi. Qaz, suyu olmayan bir kənd yerində, köhnə məktəbdə işləməkdənsə, həmişə kurslarda işləməyi, evdə uşaqlar hazırladılar. Məni şəhərdə görürdülər. Bəzi dostlar həmişə kəndə getməyim deyir, mənə iş də tapmırdı. Ancaq mən qərarə verməmişdim və geri dönməyi özümə başlama bilməmişdim.

- Deyəsən, yaşadığınız ev də yaxşı vətəniyətim deyil...

- B?li, kiray? qald???m ev çox köhn?dir. Baxmayaraq ki, k?nd sakini?rinin çoxu köçüb, yaydan-yaya istirah?t? g?lir?r,???raitli bo?ev tapa bilm?dik. K?ndd? qaz olmad???v? bulaq suyundan istifad? edildi?i üçün anam m?ni t?k qoym?qoymaq ist?m?dik. Çünki bilirdim özüm? qulluqla ba?l? çox t?nb?l biriy?m. Yem?k bi?irm?k, paltar yumaq kimi bacar?qlar?m yoxdur. Ona gör? biz? el? ev laz?m idi ki, ya kims? m?n? qulluq etsin, ya da anamla ya?aya bil?c?yim bir ev ol ev olsun. Bir ev? baxd?q, ancaq bulaqdan çox uzaq oldu?u üçün orda qalmaqdan imtina etdik. Sonra k?nd s?sakin?rind?n birinin evind? qonaq olduq. Sa? olsunlar, ora-bura z?ng edib biz? ev tapma?a çal???d?lar. Ancaq evi nisb?t?n t?mirli olanlar kiray? verm?y? raz? olmad?lar. Sonunda bu evin sahibi ill?laq? saxlad?lar. Ev? ill?rl? qad?n?li d?d?ym?mi?di, çatlam???divarlar?, qara taxtadan olan tavan? tor basm???d?. Bir söz?l?, evd? hörümç?kl?r v? siçanlar bayram edirdi. Amma çar?miz yox idi. H?yat?m boyu görm?diyim i?l?ri bir günd? bu evd? gördüm. Anam v? m?n saatlarla dayanmadan i?l?dik h?min gün. B?xtimiz bir ?eyd? g?tirdi ki, bulaq lap yax?n?m?zda idi, yoxsa evin tozunu n?inki üç gün?, heç bir h?ft?y? d? t?mizl?y? bilm?zdik.

?ndi d? anamla ikimiz qal?r?q. Ev i?l?rini anam görür. ?stirah?t günl?rind? t?mizlik i?l?rind? ona köm?k edir?m. Bel? evd? ya?amaq m?nim üçün ç?tin deyil. Atam h?rbiçi olub v? ya?ama???m?z üçün h?rbi hiss?d?n biz? veril?n evin qaz, su kimi probleml?ri olmasa da, divarlar? çox köhn? idi. Bu ev? ilk d?f? daxil olanda a?l?ma g?l?n o köhn? evimiz oldu. Köhn? divarlar arxas?ndak? xo?b?xt u?aql???m canland? gözümün önünd?.

Ancaq anam m?nim? qald???na gör? ür?yim atam?n yan?nda qal?r. Onlar bir-birin? çox ba?l?d?r. Üst?lik d? atam?n sa?l?qla ba?l? problemi var dey?, anamdan uzaqda qalmas?na üzülür?m, narahat oluram.

- ?vv?ld? qeyd etmi?diniz ki, sizin arzulad???n?z m?kt?b bura deyil. Arzular?n?z, ist?kl?riniz vard?. Bunlar n? d?r?c?d? reala??b? Sizc? bu m?kt?bd? yenilik ed? bilmisiniz?

- E Etiraf edirəm ki, ist?kl?rimin heç birini tam olaraq reala?d?rmam??am. Çünki axtard???m h?v?si, co?qunu ?agirdl?rimd? v? valideynl?rd? tapa bilm?dim. ?slind?, onlar? da q?nam?ram. Birinci sinif ?agirdimin biri ilk vaxtlarda sinifd? bel? oturmurdu. Qaç?b gedirdi, ya da m?kt?b h?y?tind?ki böyütk?n kollar?n?n aras?na girib gizl?nirdi. B?z?n iki d?d?rsi onu oradan ç?xarı bilmirdim. H?r yolu s?nay?rd?m, h?tta onun üçün evd?n ?irniyyat da g?tirirdim ki, d?rsd? otursan, s?ni mükafatland?racam. Zamanla onun bu inad?n? q?ra bildim, al???d? sinifd? oturma?a. D?rs? maraqlayada bilmim??m onlarda? ?vv?ll?rl? d?rsd? ancaq öz-özüm? dan???rd?m. U?aqlar verdiyim suallara q?tiyy?n cavab verm?k ist?mirdil?r. H?v?sl? oxudu?um hekay?l?r?, onlar üçün ç?kdiyim ??kill?r? çox bigan? yana???rd?lar. Ancaq indi bunlar? h?v?sl? qar??lay?rlar. Sinf? gir?n kimi d?rs dan???maq ist?yirl?r. Ayxan (birinci sinif ?agirdi -red,) ikinci sinif kitab?n? g?tir?r?k ona hekay?l?r oxuma???m? ist?yir. Bütün bunlar m?ni çox sevindirir.

/Arada dig?r mü?llim? sinif?ri bir??diririk. U?aqlarla oyunlar oynay?r, hekay?l?r üz?rind? rollu oyunlar t??kil ed?dirir, yar??lar keçirir, ?lam?tdar günl?ri qeyd edirik. Bütün bunlar? u?aqlar h?v?sl? qar??lay?rlar, ancaq onlar?n f?f?all??? ?ld? etdikl?ri n?tic? m?ni qane ed?c?k ??kild? deyil. S?brli olma?a çal???ram v? ümid edir?m ki, zamanla düz?l?c?k.

- ?agirdl?riniz? münasib?tiniz maraql?d?r. Onlar bir mü?llim kimi sizi nec? tan?y?rlar?

- -Y?qin bu suala ?agirdl?rim daha düzgün cavab ver?r. U?aqlara qar?? çox h?ssas biriy?m. Mehriban r?ftar edir?m, onlarda gördüyüm kiçik bir ir?li?yi?i sözd? böyüdür?m ki, daha da h?v?sl?nsinl?r. U?aqlar? vurma?a incitm?y?? q?ym?ram. H?tta buna gör? onlar?n n?n?si m?nim yax?? mü?llim olmad???m? da deyib. H?mi?? dü?ünürdüm ki, u?uraa aparan yol sevgidir. Yax?? mü?llim olmaq üçün ilk növb?d? yax?? insan olub, özümü sevdirm?yi bacarmal?yam. Etiraf edirəm ki, ?s?bil???ib onlar? danlad???m vaxtlar da olub. H?tta iki d?f? el? ?eyl?r ba? verib ki, art?q olanlara tab g?tir? bilm?mi??m. D?rsd?n sonra T?hsil ?öb?sin? gedib öz ?riz?ml? i?d?n ç?xmaq bar?d? dü?ünmü??m.

?a?agirdl?rimin haqq?mda olan dü?ünc?l?ri m?n? d?a maraql?d?r. Bir d?f? texnologiya d?rsind? 3-cü sinif ?agirdim üçün z?rf düz?ltdim. M?n? olan ür?k söz?rini, m?nd?n gözl?dikl?rini yaz?b o z?rf? qoyma???n? ist?dim. Ancaq z?rf h?l? d? içi bo? ??kild? sinfin bir kücünd? qal?r.

Sad? mü?llim olmaqla kifay?tl?nm?k ist?mir?m

- G?l?c?kl? ba?l? planlar?n?z maraql? olard?. ?st?rdim bir az da bu haqda dan??as?n?z.

- Bir neç? ild?n sonra magistr t?hsili alma?? dü?ünür?m. Sad? mü?llim olmaqla kifay?tl?nm?k ist?mir?m. Bir gün arzusunda oldu?um universitet? haz?rl?q m?rk?zini açaca??ma inan?ram.

2018-ci il üçün imtahanda i?tirak edib, ist?kl?rimi realla?d?racaq bir orta m?kt?bd? i?? q?bul olmaq ist?yir?m. Burdak? u?aqlarla keçirdiyim zaman? is? onlar üçün yaddaqalan v? faydal? ed?c?yimi özüm? söz vermi??m. ?mkan ed?n kimi onlar? g?zm?y? aparaca?am. H?l?ki fikrimd? ?abrandak? M?d?niyy?t evi v? Heyd?r ?liyev M?rk?zidir. Yaz-yay aylar?nda Quba v? Bak?ya da ged?rik. U?aqlarla uzaq yer? getm?yin m?suliyy?ti böyükdür, ancaq dü?ünür?m ki, m?n bunu etm?liy?m.

- Ucqar k?ndd? i?l?y?n g?nc mü?llim kimi h?mkarlar?n?za sözüünüz n? olard??

- Ç?tinlikl?rd?n qorxmay?n? ?hsan el? bir varl?qd?r ki, onun al??mad??? bir ??rait yoxdur. Sad?c?, özün? inam v? v?pe??y? sevgi laz?md?r. Bel? olan halda heç n? sizi yolunuzdan dönd?r? bilm?z n?mkan verm?yin ki, kiml?rs?, n?n?l?rs? sizi h?v?sd?n sals?n? K?nd yerind? i?l?m?kl?sl?mac?rad?r. H?yat?n?za r?ng qatmaq, f?rqlilik yaratmaq ist?st?yirsiniz?, fürs?td?n istifad?ledinc? Ucqar k?ndd? bir u?a?? ir?li aparmaq sizin üçün böyük u?urdur. Bu u?urla özünüz? sübut etmi? olacaqs?n?z ki, bunun qürur hissi hans? ç?tinliy? des?n d?y?r.

["Az?rbaycan mü?llimi" q?zeti](#)